

Tabee sleepvoet

Nieuwe regels voor veen en klei

Met het besluit om de regels voor drijfmest op grasland aan te scherpen, lijkt het doek te vallen voor de sleepvoetbemester op klei- en veengrond. Welke mogelijkheden resten de melkveehouder op die grondsoorten?

Tekst: Albert van der Horst – Foto's: leverancier, DLV en Henk Beunk

Vanaf 2014 moeten melkveehouders op klei- en veengronden net als hun collega's op de zand- en lössgronden de mest in de grond brengen. Dat blijkt uit een brief die voormalig staatssecretaris Bleker in oktober aan de Kamer heeft geschreven. Gezien het grote areaal grasland op veen- en kleigrond levert de aanscherping volgens hem een 'aanzienlijke extra bijdrage' aan de terugdringing van de ammoniakuitstoot. Dat het demissionaire kabinet inmiddels heeft plaatsgemaakt voor een nieuw kabinet betekent niet dat het besluit van tafel is. Een woordvoerder laat weten dat 'al het beleid staat tot het nieuwe kabinet besluit om het aan te passen'. Plannen in die richting zijn er vooralsnog niet.

Minder goed mogelijk

Valt daarmee het doek voor de sleepvoeten wellicht ook voor de kouterbemester? Nou nee. In zijn brief schrijft Bleker namelijk dat 'er situaties kunnen zijn waarin aanwending in de bodem praktisch gezien minder goed mogelijk is', doordat de bodem bijvoorbeeld te hard is. Daarom blijft het mogelijk om de mest op de grond uit te rijden. Bleker wil drie uitzonderingsmethoden toestaan. De eerste is het bemesten vanuit een depot met een sleepslang waarbij de mest (toch al) wordt verdund met water. De tweede is het uitrijden van mest die is aangezuurd. De laatste uitzonderingsmethode is die waarbij over de mest eenzelfde hoeveelheid water wordt gespreoid. Die laatste methode lijkt eindelijk erkenning voor de uitvinding van veehouder Jan Treur uit Almkerk uit de jaren negentig van de vorige eeuw: een giertank met twee

compartimenten, één voor water en één voor mest. Bij het uitrijden wordt over de mest een scherm van water gespreoid. Dat waterscherm beperkt de ammoniakuitstoot.

Uitdroging

Directeur Henk Eggink van Slootsmid in Laren vindt het te vroeg om de kouterbemester al af te schrijven. "De sleepvoet is een ander verhaal. Maar met een kwalitatief goede en goed afgestelde kouterbemester kun je prima werk leveren. En hoewel je de mest niet altijd echt in de grond brengt, is de emissie lager dan die van sommige zodenbemers met een schijfkouter." Veehouders in de veenweidegebieden voelen volgens Eggink terecht niets voor de schijfkouterbemester. Hij wijst onder meer op de gevaren van uitdroging en het risico dat de zode los komt te liggen. "En water toevoegen op deze percelen, die vaak wat bol liggen, wil je ook niet. Dan spoelt de mest zo de greppels in."

Gerrit Schouten van Schouten Machines bestempelt twee van de drie uitzonderingsmethoden als waardeloos. "Van het aanzuren van mest hoor je alleen hele positieve verhalen van de initiatiefnemers. De veehouders zijn een stuk minder enthousiast." De sleepslang met een kouterbemester is de enige uitzonderingsmethode die in de ogen van Schouten wel soelaas biedt voor melkveeouders op veengrond en die methode wordt daar ook al veelvuldig toegepast. "Maar het vreemde is dat Bleker niet meldt met hoeveel water de mest verdund moet worden."

Bij de uitzonderingsmethode waarbij de verplichting geldt om de mest met eenzelfde hoeveelheid water te verdunnen,

voorziet Schouten problemen. "Als je een pompcapaciteit hebt van 200 kuub per uur, betekent het dat je over 100 kuub water per uur moet kunnen beschikken. Dat is op veel plaatsen niet beschikbaar."

Jan Huijsmans, DLO-onderzoeker en teamhoofd bij Plant Research International van Wageningen UR, die bij veel emissieonderzoek is betrokken, wijst op het grote aantal onduidelijkheden in de brief. "Bij twee van de drie uitzonderingsmethoden wordt niet genoemd met hoeveel zuur of met hoeveel water je de mest moet aanlengen. Dat terwijl de emissie afhankelijk is van de hoeveelheid water of zuur die je toevoegt. Alleen bij de methode waarbij water over de mest wordt gespreoid, wordt een verdunningsverhouding genoemd van één op één." Maar of Bleker daarbij denkt aan de Duso-spray van melkveehouder Jan Treur uit Almkerk, is voor Huijsmans niet klip en klaar. "In feite rijd je met de Duso-spray de drijfmest bovengronds, breedwerpig uit en dat is toch iets anders dan de mest op de bodem brengen."

Boerenbemester

Met het besluit zal het zelf uitrijden van mest met eenvoudige boerenbemers tot het verleden behoren, verwacht Huijsmans. "Met een sleepslang en de methode-Treur ben je aangewezen op gespecialiseerde en kostbare machines van de loonwerker. Het aanzuren van mest vereist gespecialiseerde apparatuur, want die zuren zijn agressief."

< Het is onduidelijk of de methode waarbij water over de mest wordt gespreoid, vanaf 2014 is toegestaan.

v Drijfmest moet met ingang van 2014 ook op klei- en veengronden niet meer op de bodem worden gebracht, maar erin.